

*Шклярська Валерія Юріївна
студентка 3 курсу
спеціальності 014 Середня освіта (фізика)*

*Науковий керівник:
кандидат педагогічних наук, доцент
Мирошніченко Юрій Борисович*

«Видатний український астроном Чурюмов Клим Іванович»

Клим Іванович Чурюмов - великий український астроном, першовідкривач комети «Чурюмова-Герасименко», дитячий письменник, директор Київського планетарію, головний редактор астрономічного науково-популярного часопису «Наше небо».

Народився 19 лютого 1937 року у місті Миколаєві, був четвертим із восьми дітей в сім'ї офіцера. Батько Чурюмов Іван Іванович народився 19 січня 1907 року в межах міста Михайлівка в Волгоградській області. Кадровий офіцер в робітничо-селянській Червоній армії з 1930 року. Загинув смертю хоробрих в травні 1942 року в боях під Харковом.

Мати Чурюмова Антоніна Михайлівна народилася 13 червня 1907 року народилася нині у межах міста Серафимович Волгоградської області (донська козачка) (рис. 1). Була поетесою і громадським діячем, нагороджена орденом «Знак пошани» та двома орденами «Материнська слава» I-II ступенів.

Рис. 1. Антоніна Михайлівна Чурюмова з дітьми

До моменту нападу німців на СРСР Антоніна Михайлівна разом зі своїми дітьми проживала в м. Коростені Житомирської області. Після того як напали німці, Чурюмови були вимушені евакуюватися в Казахстан. Незабаром переїхала в Новосибірську область м. Кірза.

В 1944 році сім'я Чурюмових повернулася в Україну, де Клим пішов в школу, а в 1949 році Чурюмови переїхали в Київ. Здібності проявлялися ще в дитинстві. З 4-ох років він міг зацікавити дорослих своїм знанням політичної карти світу. Після сьомого класу Клим Іванович поступив до Київського залізничного технікуму. В 1955 році закінчивши технікум з відзнакою, Клим Іванович вступає в Національний університет ім. Т.Г. Шевченка на фізичний факультет, спеціальність «Фізика та астрономія». Після закінчення університету в 1960 році Чурюмов був рекомендований на Полярну Геофізичну станцію в бухту Тіксі Якутської АССР.

Повернувшись до Києва 1962 році, працював на заводі "Арсенал", де брав участь у розробці астронавігаційної апаратури для космічних ракет та у випробуванні на космодромах «Байконур» і «Плоцьк».

В 1964 році Чурюмову К.І. було присвоєно звання за досягнення в труді «Ударник комуністичної праці». Одночасно науковець працював на двох роботах: на заводі «Арсенал» і у своєму рідному технікумі. Після закінчення аспірантури, де науковим керівником був професор Всесвятським, залишився працювати на кафедрі астрономії університету на посаді наукового співробітника. Був учасником астрономічних експедицій у високогірних районах Середній Азії, Кавказу, Сибіру, Чукотки і Кримчатки.

У вересні 1969 року університет Шевченка організував експедицію в складі трьох людей, серед яких був науковий співробітник Клим Іванович Чурюмов. Велися спостереження періодичних комет в Алма-Аті, в Астрофізичному інституті ім. В.Г. Фесенкова. Команда спостерігала за декількома короткоперіодичними кометами сімейства Юпітер. На даній експедиції Світлана Герасименко робила знімки неба. Ще на самій експедиції Герасименко і Чурюмов знайшли щось не зрозуміле на фотопластинках і Світлана Іванівна навіть хотіла їх викинути, але Чурюмов не став поспішати та відклав їх до приїзду в Київ. А далі вони досліджувати понад ста фотопластинок, після чого помітили такий дефект ще на двох знімках. Через деякий час вони виявили, що це комета з періодом 6,5 років. Було відправлено повідомлення в Центральне бюро астрономічних телеграм. Через декілька днів бюро дали підтвердження для відкриття комети і її назвали на честь відкривачів 67P- Чурюмова-Герасименко (рис. 2).

Рис. 2. Комета 67P- Чурюмова-Герасименко

У 1972 році Клим Іванович захистив кандидатську дисертацію «Дослідження комет Ікейя-Секі, Хонда, Таго-Сато-Косака і нової короткоперіодичної комети 67P-Чурюмова-Герасименко на основі фотографічних спостережень».

В травні 1986 року разом з астрономом Алма-атинської астрофізичного інституту ім. Ф.В. Солодовником відкрили другу довгоперіодичну комету, отримавши назву «Комета Чурюмова-Солодовнікова»

В 1998 році був призначений на посаду професора Київського Національного університету ім. Т.Г. Шевченко. Під керівництвом Кліма Івановича було захищено 11 кандидатських дисертацій з фізики комет і теорії методики викладання астрономії.

2 березня 2004 року Клим Чурюмов та Світлана Герасименко були присутні на космодромі Куру у Французькій Гвіані при запуску європейського міжпланетного зонда «Rozetta», яка відправлялася до «Комети Чурюмова-Герасименко» (рис. 3).

Рис. 3. Клим Чурюмов та Світлана Герасименко на космодромі Куру

«Розетта» - перший космічний апарат котрий вийшов на орбіту комети. В рамках програми 12 листопада 2014 року пройшла перша в світі м'яка посадка спускаючого апарату на поверхність комети. Основний зонд «Розетта» завершила свій політ 30 вересня 2016 року.

Клим Іванович був нагороджений медаллю Астросовета АН СРСР «За виявлення нових астрономічних об'єктів», орденів «За заслуги» III і II ступеня, лауреатом премії ім. М. Барабашова НАН України.

На честь Кліма Івановича було названу малу планету 2627 Чурюмов та астероїд 3942 Чуріванія .

Помер Клим Іванович 14 жовтня 2016 року у Харкові

Список використаної літератури.

:

1. Клим Іванович Чурюмов – український астроном та першовідкривач комет. URL: <https://cutt.ly/OcfndY4>
2. Чурюмов Клим Іванович. URL: <https://cutt.ly/xcfnOrY>